



جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره چاپ:
شماره سابقه چاپ:
شماره ثبت: ۲۴۵

دوره: دوازدهم
اجلاسیه: اول
تاریخ چاپ:

پیشنهاده‌ها

در مورد

طرح الحاق یک فصل به قانون حمایت خانواده (قواعد اجرای احکام تخصصی دادگاه خانواده)

باسمه تعالی

طرح الحاق یک فصل به قانون حمایت خانواده (قواعد اجرای احکام تخصصی دادگاه خانواده)
طرح الحاق یک فصل به قانون حمایت خانواده (قواعد اجرای احکام تخصصی دادگاه خانواده)

ماده واحده

ماده واحده- یک فصل به عنوان «فصل هشتم- قواعد اجرای احکام تخصصی دادگاه خانواده» به قانون حمایت خانواده مصوب ۱/ ۱۲/ ۱۳۹۱ مشتمل بر مواد ۵۷ تا ۹۰ الحاق می شود و شماره مواد ۵۷ و ۵۸ سابق قانون به ۹۱ و ۹۲ تغییر می یابد.

فصل هشتم

فصل هشتم- قواعد اجرای احکام تخصصی دادگاه خانواده

ماده ۵۷

ماده ۵۷- در مواردی که حکم دادگاه خانواده ماهیت فعل غیرمالی قائم به شخص دارد، مثل الزام زوج یا زوجه به عذرخواهی و الزام به تمکین، نیاز به صدور اجرائیه نیست و چنانچه ظرف ده روز پس از ابلاغ قطعیت حکم محکوم علیه اقدام به اجرای حکم نکند، استنکاف تلقی می گردد.

تبصره

تبصره-

ردیف ۱

۱- اجرائی فعل محکومیت یافته، به صورت یک دفعه در «محکوم به مستمر»، اجرائی حکم تلقی نمی گردد و اجرا باید به نحوی باشد که عرفاً و عقلاً مستمر و اجرا شده محسوب گردد.

ردیف ۲

۲- قبل از صدور حکم الزام به تمکین احراز موجبات صدور حکم و از جمله تهیه مسکن و فقدان موانع لازم است و نمی توان حکم را به صورت مشروط صادر نماید.

ماده ۵۸

ماده ۵۸- در صورت محکومیت زوج به الزام به تمکین، نیازی به صدور اجرائیه نیست و ضمانت اجرائی آن عبارت است از:

الف

الف- حق طلاق با حفظ حقوق خاص زوجه از جمله تنصیف و اجرت المثل

ب- رسیدگی خارج از نوبت برای رسیدگی به دعوی طلاق به درخواست زوجه محکوم لها

ماده ۵۹

ماده ۵۹- تجميع و ادغام دعاوي زوجين در يك شعبه اجرائي احكام، در صورت عدم ادغام در مرحله دادرسي، ممكن است و اجرائي آن به عهده شعبه اي است كه سبق صدور اجرائيه دارد.

ماده ۶۰

ماده ۶۰- چنانچه زوج محکوم له دعوی طلاق محق به اجرای حکم پس از پرداخت حقوق مالی زوجه باشد و سپس پشیمان شود، زوجه نمی تواند در بخش حقوق مالی درخواست اجرائیه برای آن نماید و باید دعوی مستقل برای حقوق مالی خود اقامه نماید و این امر تبعی و تعیین تکلیف حقوق مالی زوجه ضمن دعوی طلاق، صدور حکم تلقی نمی شود و اعتبار امر مختومه را ندارد.

ماده ۶۱

ماده ۶۱- هزینه اجرای حکم در مورد احکام مالی دادگاه خانواده مثل مهریه، نفقه، اجرت المثل و دستمزد پنج درصد (۵٪) محکوم به است و در مورد اموال منقول غیربولی ملاک نرخ تقویم یافته است نه نرخ واقعی.

ماده ۶۲

ماده ۶۲- در صورتی که زوجه در دعوا معافیت از هزینه دادرسی کسب نموده باشد، سپس حکم به محکومیت زوج به نفع زوجه صادر شود ما به التفاوت این مبلغ به صورت مستقیم از زوج پس از وصول اموال محکوم علیه و با اولویت پرداخت نفقه به زوجه پرداخت خواهد شد و نمی توان صدور اجرائیه را منوط به پرداخت ما به التفاوت هزینه دادرسی نمود.

ماده ۶۳

ماده ۶۳- در صورت مصالحه هر یک از زوجین در هر یک از دعاوی خانوادگی، هزینه های اجرا وصول نمی گردد و هزینه های اجرایی از جمله نیم عشر پرداختی مسترد می شود.

ماده ۶۴

ماده ۶۴- دادورزان احکام خانواده باید، زن و ترجیحاً دارای مدرک فقه و حقوق باشند و دوره تخصصی اجرای احکام خانواده را بگذرانند. قوه قضاییه باید ترتیبی اتخاذ نماید که مدیران دفاتر شعب دادگاه خانواده از بین دادورزان مجرب انتخاب شوند و امتیاز خاص برای ارتقاء آن ها در نظر گرفته شود. برای انتخاب مدیران دفاتر، فعالیت به عنوان دادورز امتیاز خاص خواهد داشت. آیین نامه این موضوع توسط قوه قضاییه تدوین خواهد شد.

ماده ۶۵

ماده ۶۵- قوه قضائیه مکلف است در محاکم تجدیدنظر نیز شعبه اختصاصی برای خانواده تعیین کند و حداقل یک عضو آن از قضات، زن باشد. همچنین برای هر شعبه یک شعبه اجرای احکام خانواده تخصصی با دادورز زن معین نماید.

ماده ۶۶

ماده ۶۶- حاضن در طول دوره حضانت، ذی حق و ذی تکلیف در مورد نگهداری اسناد هویت، اسناد پزشکی، آموزشی و غیره طفل حضانت می باشد اعم از اینکه ولی طفل موافق با حاضنه باشند یا نباشند. در صورت استنکاف از تحویل اسناد بر اساس تبصره ماده ۴۷ قانون اجرای احکام مدنی دادگاه می تواند جریمه مدنی برای مستنکف تعیین نماید.

ماده ۶۷

ماده ۶۷- در طول دوره حضانت، حاضن محق است تا دو نوبت مسافرت داخلی با طفل تحت حضانت داشته باشد و نیازی به موافقت طرف مقابل دارنده حق ملاقات نیست. لازم است تا حاضن یا حاضنه یک هفته قبل از این تصمیم، مراتب را به اجرای احکام مدنی اعلام نماید. اجرای احکام مراتب را به دارنده حق ملاقات اعلام خواهد کرد.

تبصره

تبصره- در صورت بیماری طفل و تأیید پزشک، عذر موجه تلقی می شود.

ماده ۶۸

ماده ۶۸- صدور حکم برای ملاقات طفل در محل نظامی ممنوع است، دادگاه صادر کننده حکم مکلف است تا مکانی غیر نظامی را برای ملاقات تعیین نماید. موسسات مشاوره و بهزیستی در اولویت قرار دارند. نتیجه اجرا یا عدم اجرای هر حکم ملاقات باید صورت مجلس کتبی شود. در صورت استنکاف محکوم علیه در سه نوبت بدون دلیل متناوباً برای تحویل طفل و تضييع حق محکوم له ملاقات کننده با طفل، می تواند از مصادیق سلب حضانت تلقی شود.

ماده ۶۹

ماده ۶۹- در اجرائی احکام ملاقات با طفل توسط زوج در دوران حضانت زوجه هزینه ایاب و ذهاب کودک با زوج یا خانواده وی (شخص ملاقات کننده) است.

ماده ۷۰

ماده ۷۰- در احکام دارایی محکوم به استمراری مثل نفقه آتی زوجه و فرزندان برای جلوگیری از تولید دعاوی، تعیین درصد افزایش آن با توجه به نرخ تورم دولتی جایز است و تا زمانی که شرایط مستمری (تمکین زوجه و صغر طفل) وجود دارد، اجرائی حکم ممکن است. برای سهولت در کار، قوه قضاییه باید سازوکاری برای وصول و پرداخت الکترونیکی اتخاذ نماید.

ماده ۷۱

ماده ۷۱- اجرائی احکام نفقه خارج از نوبت و بدون لزوم رعایت تشریفات بعمل می آید. برخلاف قاعده کلی زوج مکلف است ادعای اعسار خود را ضمن دادرسی مطرح کند و مهلت یک ماه برای طرح دعوی اعسار موضوع ماده (۳) قانون نحوه اجرائی محکومیت های مالی در مورد دعوی نفقه جاری نیست.

ماده ۷۲

ماده ۷۲- در اجرائی احکام پرونده های متعدد محکوم علیه یکدیگر، تهاتر طلب نفقه زوجه با سایر دیون وی نسبت به زوج ممکن نیست.

ماده ۷۳

ماده ۷۳- برای کاهش رفت و آمد زوجه محکوم له در اجرای احکام امتیازات ذیل خاصه زوجه قابل اجرا است:

ردیف ۱

۱- به درخواست زوجه و با تجمیع درخواست های حقوق محکوم له (معرفی مال و شماره حساب و اعمال ماده ۳) اختیارات دادورز قابل افزایش است و منافاتی با قاعده منع تحصیل دلیل ندارد.

ردیف ۲

۲- معرفی وکیل با سند رسمی یا سند عادی که امضا وکیل و موکل تصدیق شده باشد، هر چند از جمله وکلا دادگستری نباشد.

ماده ۷۴

ماده ۷۴- در صورت صدور حکم طلاق خلع و یا رجوع زوجه به موضوع بذل، ابلاغ این تصمیم به زوج لازم است و مهلت باقی مانده پس از ابلاغ به زوج محاسبه تا تصمیم مقتضی اتخاذ نماید.

ماده ۷۵

ماده ۷۵- در مورد دعاوی اعسار از محکومیت های متعدد زوجین علیه یکدیگر از شعب مختلف به درخواست یکی از آنها و یا با تشخیص

رئیس حوزه قضایی جهت جلوگیری از تشتت آراء و تمرکز بر تصمیم گیری مناسب، تجميع در شعبه با داراي سبق رسيدگي ممکن است. در محاسبه اعسار بايد به نحوي تصميم گيري شود که ملائت يا ميزان دارايي محاسبه شده در تمامی آراء به صورت طولي اعمال شود و اجراي عرضي و موازي متبلور نگردد.

ماده ۷۶

ماده ۷۶- جهت جلوگیری از تولید دعاوي اعسار، تعديل و تقسيط با توجه به نوسان قيمت اموال منقول به ويژه در سکه محكوم به معين، قاضي بايد به نحوي تنظيم تقسيط شناور نمايد که متناسب با تغيير قيمت اموال منقول و از جمله سکه طلا، تعديل قسط شود و اعمال اين شيوه منافاتي با تنجيز خواسته ندارد. در زمان اجراي حکم با توجه به قيمت روز با پرداخت مبلغ حتي به صورت جزئي تبديل به عين ممکن است. آيين نامه اجرايي اين شيوه ها توسط قوه قضاييه تهيه و به قضات ابلاغ مي گردد.

ماده ۷۷

ماده ۷۷- تحويل سکه توسط دادورز ممنوع است و اگر به صورت توافقي بين طرفين دعوا قبض و اقباض نشد، از طريق ثالث (اصناف طلا و کارشناسي) بايد به صورتي باشد که دادورز در معرض تهمت قرار نگیرد. در صورت عدم تهيه عين سکه، محكوم عليه مي تواند قيمت روز سکه را که اجراي احکام استعلام خواهد نمود، في المجلس تحويل محكوم له دهد و معادل همان مبلغ در ارزش روز سکه محاسبه و فراغ ذمه به همان نسبت خواهد بود.

ماده ۷۸

ماده ۷۸- در صورت جنون زوجه حين اجراي احکام قائم به شخص، مثل الزام به تمکين، اجراي حکم معلق مي شود تا بهبود سلامت زوجه

حاصل شود و چنانچه جنون دائمی و غیر قابل رفع باشد گواهی عدم امکان تکلیف زوجین به زوج برای پیگیری حقوق خود داده می شود و پرونده مختومه می گردد.

ماده ۷۹

ماده ۷۹- در دعاوی خانوادگی برای مطالبه نفقه تشریفات مزایده اموال در موارد ذیل لازم نیست:

الف

الف- روزنامه الکترونیکی کفایت می کند.

ب

ب- نظریه ارزیاب قابل اعتراض نیست و ابلاغ آن هم لازم نیست.

ج

ج- در صورت عدم مراجعه مشتری برای اموال محکوم علیه در مزایده اول، قبول مال منقول تا پنجاه درصد (۵۰٪) و غیرمنقول تا بیست و پنج درصد (۲۵٪) زیر قیمت توسط زوجه جایز و قابل تملیک است.

د

د- در صورت ادعای ناتوانی زوجه محکوم لها برای هزینه ارزیابی به تشخیص دادگاه از طریق کارشناسان رسمی معاضدتی استفاده خواهد شد.

ه

ه- ابلاغ توقیف مال به زوج لازم نیست.

و

و- صدور اجرائیه و انقضای مدت ده روز و یک ماه برای پرداخت با طرح دعوی اعسار

ماده ۸۰

ماده ۸۰- در صورت اختلاف زوجین در پرداخت حقوق مالی پس از تاریخ صدور حکم و در فرایند اجرا، محکوم علیه مدعی پرداخت و اسقاط محکوم به باید طرح «دعوی براءت ذمه» در دادگاه نماید و ملاک صدور حکم دادگاه است. رأی غیرقطعی دادگاه در این مورد اثر موقت آزادی محکوم علیه را دارد.

ماده ۸۱

ماده ۸۱- دادگاه صادر کننده حکم تقسیط مکلف است به صورت شفاف و صریح موارد ذیل را در حکم خود اعلام کند:

ردیف ۱

۱- تعیین تکلیف اقساط معوق قبلی در مورد همان موضوع با خواسته اعسار

ردیف ۲

۲- تاریخ شروع اقساط

تبصره

تبصره- دادگاه می تواند جهت تضمین بیشتر، در صورت عدم پرداخت دو قسط مستمر، امتیاز و مهلت قضایی تقسیط محکوم علیه را لغو و به وضعیت «دین حال» تغییر دهد. این بخش از تصمیم باید به صورت شفاف در ذیل رأی تقسیط قید شود.

ماده ۸۲

ماده ۸۲- در صورت فقدان همسر دیگر برای زوج محکوم علیه در محکومیت پرداخت نفقه و به شرط آنکه فرزندان مشترک نزد زوج نگهداری شود یا در حضانت وی باشد، یک سوم حقوق و دستمزد زوج به درخواست زوج قابل توقیف است.

ماده ۸۳

ماده ۸۳- در دعوی خلع ید مشاعی علیه زوج چنانچه فرزندان مشترک در حضانت زوج باشد و در همان مکان نگهداری شوند، اجرای حکم منوط است به اجاره منزل اختصاصی توسط زوج برای فرزندان و زوج و پرداخت حداقل یک سال از اجاره بهای آن.

ماده ۸۴

ماده ۸۴- در صورت صدور حکم به پرداخت نفقه علیه زوج، هزینه های فوق العاده مرتبط با فرزندان مشترک مثل هزینه تحصیل و درمان که بر عهده زوج است، در صورت عدم همکاری زوج در پرداخت آن، با دستور اجرا قابل وصول است و نیازی به تقدیم دادخواست و صدور اجرائیه نیست. این دستور ظرف هفت روز پس از ابلاغ قابل اعتراض در دادگاه خانواده است.

ماده ۸۵

ماده ۸۵- در صورت فوت زوج و کشف محکومیت متعدد قبلی زوج به پرداخت از جمله نفقه زوجه یا فرزندان، شش ماه نفقه تعیین شده در حکم، از مصادیق دیون ممتاز است و از اموال زوج پرداخت می شود.

ماده ۸۶

ماده ۸۶- در صورت محکومیت زوج برای دیون غیر خانوادگی، منزل مشترک منطبق با شأن خانوادگی که از جمله مستثنیات دین است و فرزندان و زوجه وی در آن ساکن هستند از جمله مستثنیات دین تلقی می شود و حتی با رضایت زوج محکوم علیه قابل فروش برای وصول دیون وی نیست و تا پایان سن ۱۸ سالگی فرزندان وی محدودیت فروش برای بستانکاران وی برقرار است. البته این محدودیت مانع توقیف مال مذکور نمی باشد. در صورت اعتراض محکوم له به عدم انطباق منزل مسکونی با شأن و قابل کسر کردن قابل اعتراض در دادگاهی که حکم زیر نظر آن اجرا می شود. در موردی که حکم از طریق نیابت رسیدگی می شود این اعتراض در دادگاه مجری نیابت رسیدگی می شود.

ماده ۸۷

ماده ۸۷- مصالحه بین زوجین در محکومیت پرداخت مهریه به صورت شناور و بر اساس قاعده حسن نیت در رفتار زوجین به این نحو که برای هر سال حسن معاشرت زوجه با زوج بخشی از مهریه از طریق اجرای احکام قابل وصول باشد، درست است. در جهت جلوگیری از تشکیل دعاوی تعدیل تقسیط با توجه به کاهش ارزش پول نقد قاضی می تواند به نحوی تعیین کند که هر مقدار پرداخت وجه نقد معادل مشاعی روز مال غیر منقول موضوع مهریه را کسر نماید. شیوه اجرای این آراء به موجب آیین نامه قوه قضائیه تعیین خواهد شد. جهت تحکیم خانواده و حتی معاشرت دادورز اجرای احکام می تواند گزارش اصلاحی تنظیم و پرونده را موقتاً مختومه نماید. در صورت نقض یکی از شروط توسط زوج ضمانت اجرای آن به شرح ذیل است:

ردیف ۱

۱- پرونده اجرائی بدون هیچ هزینه ای برای صدور اجرائیه به جریان می افتد.

ردیف ۲

۲- کلیه نقل و انتقالات در اموال زوج باطل بوده و نسبت به زوجه اثری ندارد.

ردیف ۳

۳- زوج به اتهام انتقال مال به قصد فرار از دین تحت تعقیب قرار می گیرد.

ماده ۸۸

ماده ۸۸- در دعاوي اعسار از محكوم به بين زوجين مشترك كه در مرحله دادرسي به صورت موازي يا متفاوت در زمان طرح و منجر به احكام متعدد شده اند، تجميع در رسيدگي توأمان جهت جلوگيري از احكام متعارض لازم است. دادگاهي كه سبق صدور حكم دارد براي رسيدگي واحد به دعاوي اعسار از محكوم به صالح است.

ماده ۸۹

ماده ۸۹- اجراي حكم مستمري نفقه در موارد ذيل متوقف مي شود:

رديف ۱

۱- ارائه حكم قطعي عدم تمكين زوجه

رديف ۲

۲- ارائه حكم قطعي براءت ذمه محكوم عليه در مورد پرداخت هاي پس از صدور حكم قطعي

رديف ۳

۳- ورود فرزندان به سن

ماده ۹۰

ماده ۹۰- توقیف اموال زوجه محکوم علیه برای اجرای حکم علیه وی جایز است ولی در مورد اموال ناشی از مهریه و نفقه و سایر حقوق خانوادگی نمی توان در قبال دیون غیر خانوادگی وی به ثالث توقیف نمود.